

Advies

Risico's door vallen

Gezondheidsraad

Samenvatting

De adviesvraag

Op verzoek van de minister van Sociale Zaken en werkgelegenheid (SZW) is de Gezondheidsraad nagegaan of er nu of op termijn mogelijkheden zijn voor het afleiden van een gezondheidskundige of veiligheidskundige grenswaarde voor het werken op hoogte. Dit advies past in een reeks waarin de Commissie Signalering arbeidsomstandighedenrisico's verschillende arbeidsrisico's uit de Arbeidsomstandighedenwet en bijbehorende regelgeving onder de loep neemt. De commissie heeft de wetenschappelijke gegevens bestudeerd over de gevolgen van vallen van hoogten.

Omvang en wetgeving

In Nederland overlijden jaarlijks 18 werknemers na een val van hoogte tijdens het werk en worden er 1.230 opgenomen in het ziekenhuis. Velen van hen hebben blijvend letsel. Behalve persoonlijk leed kan vallen van hoogte hoge maatschappelijke kosten veroorzaken door ziekteverzuim, revalidatie en arbeidsongeschiktheid.

De huidige Nederlandse wetgeving (artikel 3.16 van het Arbobesluit) verplicht werkgevers maatregelen te nemen indien er tijdens het werk valgevaar bestaat. Er is, volgens de wetgever, in elk geval sprake van valgevaar indien op 2,5 meter of hoger wordt gewerkt.

Risico's door vallen

In enkele wetenschappelijke studies is de associatie tussen valhoogte en de mate van letsel bestudeerd. Personen die zijn gevallen en als gevolg hiervan ernstig letsel hebben ontwikkeld of zijn overleden (patiënten), worden vergeleken met een controlegroep. Hieruit blijkt dat bij een toenemende valhoogte, de kans op fracturen, ernstig letsel en de kans op sterfte toenemen. Het is echter niet mogelijk om een veilige hoogte vast te stellen waarbij door vallen geen nadelige gezondheidsschade optreedt. Ook vallen van lagere hoogten kan namelijk leiden tot letsel.

Het blijkt ook niet mogelijk om met deze gegevens de kans op vallen met letsel tot gevolg precies (per valhoogte) te berekenen. Door het ontbreken van de gecombineerde informatie over hoeveel mensen, hoe lang, op welke hoogte werken kan de commissie de kans op letsel door vallen van hoogte niet koppelen aan informatie over het risico van verschillende hoogtes. Ook is geen informatie beschikbaar over hoeveel mensen vallen en geen of licht letsel oplopen. Hierdoor is niet te berekenen wat de absolute kans op letsel is per werkhoogte. Met deze gegevens is slechts mogelijk bij benadering een beeld te krijgen van de kans op dodelijk of ernstig letsel na vallen van hoogte.

Advies

Het is duidelijk dat er een associatie is tussen de hoogte waarvan een werknemer valt en de mate en omvang van letsel of de kans op sterfte. Hoe groter de valhoogte, hoe meer kans op ernstig letsel en sterfte. De commissie is echter van mening dat het niet mogelijk is een veilige (of gezondheidskundige) grens voor de valhoogte op basis van de beschikbare kennis voor te stellen. Bovendien zijn de gegevens ook niet geschikt om een inschatting van het gezondheidsrisico door vallen van hoogte te geven.

Omdat het Arbobesluit werkgevers verplicht maatregelen te nemen tegen valgevaar ongeacht op welke hoogte wordt gewerkt, lijkt aanpassing van de regelgeving naar het oordeel van de commissie niet nodig. Wel bepleit de commissie meer aandacht voor bewustwording van werkgevers dat ook werken op hoogtes lager dan 2,5 meter risico's kan meebrengen en dat ook in dat geval maatregelen nodig zijn.